

24^e zondag door het jaar 2026 , 13 september 2026

Overweging

“Ik gaf hem toch een doodsklap! ”, zei een jongen tegen zijn moeder.

“Zo””, zei zijn moeder. Meer niet.

Na een tijdje stilte zei ze: “Vind je het niet erg dat je een vriendje minder hebt “.

“Hoe zo”, zei de jongen, “hij blijft toch wel mijn vriendje. Alleen vandaag niet”.

Kinderen schijnen gauw te kunnen vergeten en te vergeven.

Een doodsklap is niet dodelijk voor de vriendschap.

In het Bijbels Wijsheidsboek Jezus Sirach staan ernstige vragen die van alle tijden zijn. Ook voor onze tijd. Hoe sta je tegenover medemensen wanneer er iets ‘onvergefelijks’ is voor gevallen? Ruzie, conflict, echtscheiding, bedrog, vijandschap, financiële schuld.

Het boek Wijsheid wijst twee wegen die je ten aanzien van je tegenstander kunt gaan: wraak nemen of vergeven.

Wraak is dodelijk voor een goede verhouding. Wraak brengt je niet bij elkaar.

Vergeven opent mogelijkheden elkaar opnieuw te ontmoeten. Mens, waar kies jij voor?

Wraak nemen lijkt gemakkelijk. Toch krijg je er later spijt van. Het gaat knagen dat je de ander niet meer ziet. Het zijn de verhalen van het Familiediner op de TV. Meestal komt het goed en vergeven de mensen elkaar. Wij zien het als, zeg maar, amusement met een moreel randje.

Maar ook zie je hoe moeilijk iemand vergeven is.

Ook Petrus had het moeilijk met vergeven. In de alleroudste kerkgemeenschap is er wel een procedure voor. De procedure is zo lang mogelijk in gesprek blijven en van beide kanten bemiddeling willen ontvangen. Elkaar niet meer willen zien, maakt het gesprek nogal lastig, zo niet onmogelijk.

Petrus stelt Jezus de vraag: hoe vaak moet ik iemand met wie ik een conflict heb vergeven? Hij geeft zelf het antwoord: zeven keer moet toch wel genoeg zijn.

Jezus antwoordt met een parabel: In het koninkrijk van God gaat het om zeven maal zeventig keer. Zeg maar oneindig.

Die parabel is een verzonnen verhaal met heel sterke overdrijvingen. Ook in Jezus' tijd is tienduizend talenten een onmogelijk groot bedrag. Daarmee is honderd denariën in vergelijking niet veel. Een denarie is één dagloon. Het is honderd dagen voor niets werken. Zeg maar honderd dagen taakstraf.

De man met die overgrote schuld vraagt om geduld, belooft alles te betalen, terwijl hij wéét dat dat niet mogelijk is.

De koning schenkt hem door medelijden bewogen, de hele schuld kwijt. De man die net vrij gekomen is van schuld, eist met geweld tien denarien op van een medeknecht. Zelf vrij van schuld, kan hij dat kleine beetje schuld niet kwijtschelden. Zelf door medelijden van de koning bevrijd van schuld, brengt hij geen medelijden op voor een medeknecht vanwege een kleine schuld.

Opvallend in dit verhaal is de solidariteit van de andere knechten.

Zij zijn diep verontwaardigd over die harde collega. Zo kun je niet elkaar omgaan. Ze brengen hem voor de koning.

Dit verhaal opent ons de ogen voor een diepere werkelijkheid.

“Had jij niet je tegenstander moeten vergeven? Had jij niet een weg naar ander toe moeten zoeken? Had jij, die leeft van vergeving, niet de moed kunnen opbrengen een ander te vergeven?”

Die vraag: Had jij, of had ik ?” komt niet spontaan in onszelf op.

Die vraag komt pas op wanneer ik besef hoezeer ik leef van Gods vergevende liefde.

Iedere Mis viering begint met een bede om ontferming waarin we God om vergeving vragen voor de talloze grote en kleine fouten, voor het verzuim het goede te doen, voor al die keren dat we te zwak waren goede voornemens uit te voeren. En iedere keer geeft God ons de kans tot een nieuw begin.

Dat God ons vergeeft is de bron van kracht en moed om naar de ander toe te gaan. Desnoods om als eerste door de knieën te gaan.

In een oprechte schuldbelijdenis zit ook een geloofsbelijdenis:

Gods vergeving stelt mij in staat uit liefde een ander te vergeven.

“Omwille van God wil ik de ander uit liefde vergeven”. Dat klinkt heel erg heilig alsof wij dat niet zouden kunnen volbrengen. Maar het kan wel! Zolang we leven kunnen we een nieuw begin maken. Straks niet meer. Daarom nog even terug naar de wijze Jezus Sirach:

Kun je God om vergeving vragen als je niet bereid bent een ander te vergeven?

Hoe ouder je wordt en tegen levenseinde aanloopt,

hoe kun je leven met haat in je hart? Ook al ben je gekwetst door de ander, misschien zijn jullie beiden onwetend van het de pijn en het verdriet dat je elkaar nog steeds aandoet? Het kan al anders worden als één toenadering zoekt.

Een Oekraïense vrouw gaf aan een Russische soldaat een stuk brood met vlees erop. Haar familieleden die honger hadden, zeiden: “Hoe kun je dat toch doen? Het is een vijand!” Zij zei “Hij is ook maar gestuurd. Hij heeft ook een moeder of een vriendin die op hem wacht”.

Naar aanleiding van de vreselijke oorlog tussen Israëli's en Palestijnen schreef de joodse schrijfster Natascha van Wezel een boekje: “Hoe houd je je hart zacht?” Ze waarschuwt voor verharding, voor wraakgevoelens, voor onwil begrip te hebben voor een ander.

Etty Hillesum wordt in het kamp Westerbork verweten dat ze vriendelijk is tegen een jonge Duitse soldaat. Haar antwoord is:

“ik weiger in mijn hart haat toe te laten”.

Titus Brandsma die vanuit zijn gelovige overtuiging God wilde zien in iedere mens, wilde ook naar God zoeken in de beul die hem geslagen en getrapt had.

“Ieder mens is beeld van God”: niet in de boeken, maar in de harde leerschool van het leven.

Vergeven is ontzettend moeilijk. Als we voor God op de knieën gaan om vergeving voor ons zelf te vragen, zouden we dan in onvergefelijke situaties niet op de knieën kunnen gaan voor een mens die beelddrager van God is?

Pastor Tom Buitendijk o.carm.